MAATALOUS

Vaikka vaihtelua on paljon, kumina on ollut tasaisen kannattava. **PALVELURYHMÄPÄÄLLIKKÖ SARI PELTONEN, PRO AGRIA KESKUSTEN LIITTO**

Satapossun lihasikala pärjää ilman omaa peltoa ja lantalaa

Kolmen sianlihankasvattajan yhtiö on ulkoistanut lähes kaiken mahdollisen. Se ostaa porsaat ja viljat ja pumppaa lannan biokaasuyhtiölle, joka toimittaa lämmön sikalaan.

HUITTINEN (MT)
Kantatie 41:n varressa sijaitseva Satapossu Oy kasvattaa vuodessa 10 700 lihasikaa. Muu onkin sitten tavallisuudesta poikkeavaa. Yhtiö omistaa vain sikalan ja kasvattaa lihasiat. Kaikki muu on ulkoistettu.

Sikalan omistaa kolme paikallista sianlihan kavattajaa, joilla kaikilla on omat sikalat. Sikalayhtiö tulee kuitenkin toimeen omillaan, kertoo toimitusjohtaja **Vesa Harjunmaa** Satapossusta.

Porsaat tulevat ulkopuoliselta tilalta, viljat ostetaan valtaosin tutuilta sopimustuottajilta ja lanta pumpataan viereiseen Vambion biokaasuvoimalaan. Vambio on vuokrannut sikalan lietesäiliöt mädätysjätteen varastoksi ja toimittaa myös lämmön sikalaan.

Vambiokin oli alun perin viljelijäkolmikolla, mutta se myytiin Taaleritehtaalle.

Tuoreena sopimustiloilta

Viljat ostetaan sopimustuottajilta. Ohraa kuluu 1,4 miljoonaa kiloa, josta miljoona kiloa ostetaan tuoreena lähiseudun viljelijöitä. Vakiotoimittajia on 3–4, Harjunmaa toteaa.

Loput ohrat sekä vehnät hankitaan kuivattuina mutta suoraan tiloilta nekin.

Harjunmaan mukaan viljan saannissa ei ole ollut ongelmia. Ei ollut tänäkään syksynä, vaikka korjuukausi oli pitkä ja vaikea. Sato pitäisi saada kerralla sisään ilmatiiviiseen siiloon, mutta nyt luukkuja jouduttiin pitämään auki puolitoista kuukautta.

Harjunmaa sopii viljan hinnoitteluperiaatteet viimeistään kesällä. Lähtökohta on, että molemmat hyötyvät. Ilmeisesti malli on toimiva, sillä samat tilat toimittavat viljaa vuodesta toiseen ja uusia toimittajia on tarjoutunut joka vuosi lisää.

Tilat toimittavat puidun viljan yleensä suoraan pellolta. Tänä vuonna osa tiloista kuivasi ohrat alle 20-prosenttisiksi

Kuormat punnitaan viereisellä Vambion punnitusasemalla. Sopimustiloilla on omat tunnukset vaa'alle. Näyte otetaan jokaisesta kuormasta, ja kosteus ja hehtopaino analysoidaan saman tien. Viljelijät ovat toivoneet pikamittausta, Harjunmaa sanoo.

Laskutus hoidetaan paikallisen maatalouskaupan kautta, joka tilittää viljat asiakkaille ja laskuttaa edelleen Satapossua.

Biokaasulaitos kytkeytyy olennaisesti sikalaan. Lanta pumpataan parin päivän välein 700 metrin päässä olevalle laitokselle. Samaa putkea käytetään mädätysjätteen palauttamiseen sikalan lietesäiliöihin, jotka biokaasuyhtiö on vuokrannut.

Laajennus työn alla

Lihansian kasvattamista aiotaan laajentaa jo ensi kesänä. Samalla sikojen oloja voidaan parantaa. Tarkoitus on rakentaa välikasvattamo, jolloin porsaat hankintaa heti vieroituksen jälkeen kahdeksankiloisina ja kasvatetaan siellä 40-kiloisiksi ennen siirtoa lihasikalaan.

Samalla lihasikalan kiertoa voidaan nopeuttaa. Harjunmaa arvelee, että vuosituotanto voisi kasvaa vajaalla viidenneksellä, vaikka lihasikojen määrää karsinassa vähennetään yhdellä.

VEIKKO NIITTYMAA

KARI SALONEN

Huittislainen Satapossu ostaa syksyisiin liki miljoona kiloa rehuohraa tuoreena lähiseudun viljelijöiltä. Myyntihaluja on paljon enemmän kuin viljaa voidaan ottaa vastaan, toteaa toimitusjohtaja Vesa Harjunmaa Satapossulta.

Köyliöläinen Antti Hemmi myy pääosan viljasta puintituoreena naapurikunnassa sijaitsevalle sikalalle.

Viljan myyminen tuoreena säästää aikaa

KÖYLIÖ (MT)
Kuka nyt viljaa haluaisi kuivata, jos ei ole pakko, sanoo viljaa, perunaa ja sokerijuurikasta viljelevä **Antti Hemmi** Köyliöstä.

Hemmi on toimittanut ohraa kuivaamatta pian kymmenen vuotta naapurikunnassa sijaitsevan Satapossun sikalaan. Lihasikalan omistajakin on vaihtunut siinä välissä.

Hemmin mukaan viljan puinti osuu samaan hetkeen, kun pitäisi ryhtyä nostamaan perunaa, joka on tilan tärkein viljelykasvi.

Tilalla on kuorma-auto, joilla viljan vienti sujuu joutuisasti. "Tunnin päästä olen takaisin, vaikka matkaa on liki 20 kilometriä."

Tilalla on kuivuri siemenviljan kuivaamiseen. Tänä syksynä sitä käytettiin myös tuoreena myydylle rehuohralle. Kosteudeltaan ohra ei saisi olla yli 20-prosenttista, kun se laitetaan ilmatiiviiseen siiloon. "On silti iso ero kuivata muutama tunti saati kymmenen."

Sen verran kuivaaminen kiehtoo, että Hemmi käväisi kuivuritehtaan avoimien ovien päivässä marraskuun lopulla. "Uutta kuivuria en ole ajatellut tehdä, mutta näin pysyy tilanteen tasalla."

Hemmi laskee, että hänen kannattaa myydä ohrat tuoreena, vaikka tuoreen viljan hinnoittelu ei ole yhtä yksinkertaista kuin kuivatun. "Viljan ostajan tarjoamilla ehdoilla on menty, mutta ehkä laskelmia pitäisi miettiä ennen seuraavaa kautta."

Viljan kosteus vaikuttaa hintaan, samoin hehtolitrapaino. Kummatkin mitataan kuormasta samalla, kun vilja toimitetaan sikalalle. **VEIKKO NIITTYMAA**

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Juurikkaan vastaanotto päättyi

Sucroksen Säkylän sokeritehdas otti vuoden viimeiset juurikaskuormat vastaan perjantaina. Syksyn aikana multaista juurikasta vastaanotettiin yhteensä 495 miljoonaa kiloa. Puhtaana juurikkaana se tekee 407 miljoonaa kiloa. Keskimääräinen sokeripitoisuus oli 16,2 prosenttia.

Ruotsin kunnat lisäsivät luomun käyttöä

Luomun kulutus Ruotsin kuntakeittiöissä nousi uuteen ennätykseen viime vuonna, Ekomatcentrumin vuosikatsaus kertoo. Luomun osuus oli 18 prosenttia.

Kaikkiaan kunnat ostivat luomuelintarvikkeita 156 miljoonalla eurolla. Kasvua oli 30 prosenttia vuoteen 2010 verrattuna.

Jos kasvu jatkuu samaa vauhtia, virallinen tavoite, 25 prosenttia luomuelintarvikkeita vuonna 2013, saavutetaan.

Eniten luomua käytetään Lundin kaupungissa, jossa luomuruuan osuus on 43 prosenttia.

Skanneri havaitsee kiinalaismaidon laatupoikkeamat

Meijeriyritykset Arla, Foss ja Fonterra ovat kehittäneet maidolle skannerin, joka havaitsee poikkeamat laadussa, kertoo Land Lantbruk.

Laitetta testataan parhaillaan Arlan meijerissä Kiinassa. Siellä on aika ajoin paljastunut, että maidon sekaan on lisätty melamiinia.

Infrapunaspektrometri paljastaa poikkeamat maidon ominaisuuksissa välittömästi. Mikäli poikkeamia havaitaan, maidosta otetaan näytteitä tarkkoja tutkimuksia varten.

Valion herajauhetehdas harjakorkeuteen

Valio Oy:n Lapinlahden uuden herajauhetehtaan harjannostajaisia vietettiin 3.12.

Tehdas valmistuu ensi vuoden syksyllä ja tuotanto aloitetaan vuoden 2014 keväällä. Investoinnin arvo on noin 55 miljoonaa euroa.

Valion mukaan herajauheen kauppa käy hyvin ja hinta maailmanmarkkinoilla on pysytellyt korkeana pitkään. Yhtiö uskoo kysynnän säilyvän hyvänä.

Valio on kolmanneksi suurin vähämineraalisten herajauheiden myyjä maailmanlaajuisesti. Erityisen vahva asema sen jauheilla on Kiinassa.

MF 10 VUOTTA KESKOLLA

Massey Ferguson –traktoreiden maahantuonti alkoi silloisen Maatalouskeskon toimesta 1.8.2002, joten kymmenen vuoden merkkipaalu on nyt saavutettu. Juhlimme työn merkeissä, tervetuloa kaupoille!

10v Jubilee

Juhlavuoden tarjousmallit:

MF5430
▶ 92 hv / 379 Nm ▶ 16.9R34 ja 13.6R24 renkaat
Suorankaupan kampanjahinta alk.
36 950 € alv 0%
▶ Uusi viisto konepeitto, markkinoiden paras näkyvyys
▶ Perkins 4,4 l moottori, Tier 3
▶ Dyna-4 vaihteisto 16 + 16 vaihdetta kytkinpolkimeen koskematta
▶ 4 pikavaihdetta

MF5450
▶ 107 hv / 416 Nm ▶ 16.9R38 ja 13.6R28 renkaat
Suorankaupan kampanjahinta alk.
40 950 € alv 0%
▶ Hydraulinen suunnanvaihto säädettävällä reaktionopeudella
▶ 100 l/min hydrauliikka saatavissa, erinomainen kuormainkäytössä
▶ Tilava, hiljainen ja ergonominen ohjaamo

Vielä loppuvuoden toimituksiin

Kuvassa uusi MF 7600-sarja

KONEKESKO
Konekesko Oy, PL 145, Vanha Porvoontie 245, 01301 Vantaa, puh. 010 53 034
MASSEY FERGUSON

Torjunta kannattaa, kun rikkoja 10–20 prosenttia nurmesta

Rikkakasvien kemiallinen torjunta nurmesta kannattaa, kun niiden osuus on 10–20 prosenttia kasvustosta, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) professori **Perttu Virkajärvi** sanoo.

Virkajärvi esitteli karjatilan kannattava peltoviljely -hankkeen tuloksia hankkeen päätösseminaarissa Iisalmessa tiistaina.

Jos rikkojen määrä on suurempi kuin 10–20 prosenttia, tarvitaan kaveriksi myös aukkopaikkoja täyttävä täydennyskylvö, Virkajärvi suosittelee.

Nurmen tihentämistä suositellaan muutenkin: sillä ehkäistään rikkojen leviämistä ja parannetaan nurmen sadontuottoa.

"Testaamamme rikkakasvien syystorjunta osoittautui toimivaksi ja sesonkikiireitä helpottavaksi menetelmäksi", MTT:n tutkija **Raija Suomela** kertoi.

Hankkeen tutkimuksissa tarkasteltiin useita niittokertoja erilaisina yhdistelminä. Tulosten mukaan nurmen korjuustrategia on aina tilakohtainen valinta.

> Nurmi on hyvin tehokas ravinteiden käyttäjä.

"Erilaiset korjuustrategiat johtivat jopa yli 20 prosentin vuotuisiin satotasoeroihin", MTT:n tutkija **Kirsi Pakarinen** kertoo.

"Vaihtoehtojen ympäristöystävällisyydellä ei ollut dramaattisia eroja, nurmi on ylipäätään hyvin tehokas ravinteiden käyttäjä."

Lypsykarjatilalla ensimmäinen rehunkorjuu kannattaa ajoittaa kohtuullisen aikaiseksi. Tällöin pelivaraa löytyy 10 päivää ilman, että tuotannon kannattavuus heikkenisi merkittävästi.

"Maidontuotannossa strategioiden taloudelliset erot olivat pieniä, kun säilörehujen laatuerot ja erilaiset täydennysruokintatarpeet huomioitiin", MTT:n vanhempi tutkija **Auvo Sairanen** kertoo.

Sen sijaan naudanlihantilalla aikaisella säilörehun korjuulla saadaan paras kate, MTT:n erikoistutkija **Arto Huuskonen** sanoo.

Mitä mittaat, sitä voit parantaa

Säilörehusato pitää laskea kuiva-ainekiloina, MTT:n tutkija **Elina Juutinen** korostaa. Rehussa oleva vesi ei sisällä energiaa tai ravintoaineita.

Hankkeessa testattiin kuiva-ainepitoisuuden pikamääritysmenetelmiä. Hyviä tuloksia saatiin muun muassa hyötykasvikuivurista.

Niittämättömän nurmen tai tietyn pellonosan sadon arviointiin parhaiksi keinoiksi havaittiin kasvuston korkeuden mittaus ja tiheyden arviointi.

"Karpe-hankkeen nettisivuilta löytyvät ohjeet ja laskuri, jonka avulla nämä havainnot muutetaan satomääriksi", MTT:n tutkija **Maarit Hyrkäs** kertoo.

SATU LEHTONEN

Isot satovaihtelut kuminan ongelmana

Hanke hakee ratkaisuja viljelyvarmuuden parantamiseksi

Lähes koko Suomen kuminasato menee vientiin. Maailmalla sen kilpailuvalttina ovat hyvä laatu ja siementen suuri öljypitoisuus.

Viljelyn ongelmana ovat kuitenkin suuret satovaihtelut.

Kuminan keskihehtaarisato Suomessa on vuosina 2006–11 vaihdellut 310 ja 660 kilon välillä, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) erikoistutkija **Marjo Keskitalo** kertoi Ylivoimainen kuminaketju -hankkeen tilaisuudessa Ilmajoella.

Vuonna 2010 alkaneen kehittämishankkeen tavoitteena on parantaa kuminan viljelyvarmuutta. Hanketta vetää MTT yhdessä Pro Agria Keskusten liiton kanssa.

Vaikka vaihtelua on paljon, kumina on ollut tasaisen kannattava. Palveluryhmäpäällikkö **Sari Peltonen** esitteli Pro Agria lohkotietopankin tuloksia vuosilta 2007–12. Kaikkien viljojen nettovoitto on tänä aikana käväissyt pakkasen puolella, kuminan ei.

Kuminan sadon hankala ennustettavuus johtuu siitä, että kasvi on yleensä kaksivuotinen, mutta voi joskus tuottaa satoa vasta kolmantena vuonna, Keskitalo kertoi. Satoa voidaan toisaalta saada kolmenakin vuonna peräkkäin.

Keskitalon mukaan näyttää siltä, että perustamisvuonna luodaan pohja runsaalle sadolle.

Ongelmana on, että syksyllä hyvältä näyttävä kasvusto ei välttämättä takaa hyvää ensimmäisen vuoden kuminasatoa.

Satoa alentavat muun muassa syksyllä taimettunut ja piilossa pysynyt saunakukka ja sen torjumatta jättäminen, kesäkuun kukintavaiheen liian korkea lämpötila, kuminan rengaspunkki ja sadon variseminen korjuun viivästyessä.

Kasvustoissa on havaittu myös kukintojen tai siementen surkastumista. Ilmiön syy on epäselvä.

Kenttäkokeet, joissa haetaan satovaihteluiden vähentämiseen tarvittavaa tietoa, jatkuvat ensi kesänä.

SATU LEHTONEN

Lisätietoa lajikkeista ja viljelytekniikasta: www.agronet.fi –> kasvi –>kumina